

Tariffnemnda
Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 11/00813-4
Arkivkode: 440 &00
Saksbehandler: Elin Kværnø
Deres referanse: TN-201101150
Dato: 03.06.2011

HØRINGSUTTALELSE – UTKAST TIL FORSKRIFT OM ALLMENNGJØRING AV TARIFFAVTALER FOR RENHOLDSBEDRIFTER

Det vises til høringsbrev fra Tariffnemnda datert 15. april 2011. Tariffnemnda har sendt utkast til forskrift om delvis allmenngjøring av Overenskomst for Renholdsbedrifter 2010-2012 mellom LO og Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO og NHO Service, på høring.

KS har fått utsatt frist til 6.6.2011.

1. Generelt

KS støtter arbeidet med å forebygge sosial dumping, og mener at offentlige virksomheter har et spesielt ansvar for å opptre ryddig og gå foran som gode eksempler. Forebygging av sosial dumping bør foretas med målrettede og proporsjonale tiltak. Det er et komplisert område å regulere, fordi det foreligger kryssende hensyn som er krevende å forene.

2. Renhold i kommunal sektor

I følge NIBR-rapport 2008:20 "Kommunalorganisering 2008. Redegjørelse for kommunal- og regionaldepartementets organisasjonsdatabase" ivaretar 96,6 % av kommunene og 94 % av fylkeskommunene renhold innenfor egen driftsorganisasjon. Tallene bygger på en spørreundersøkelse gjennomført første halvår 2008. Det sies også at det er lite som tyder på at interkommunalt samarbeid eller kjøp fra private benyttes i vesentlig større omfang i 2008 enn i 2004.

Statistikk fra PAI (Personal administrativt informasjonssystem) i 2010 viser at det i alt er 14 469 stillinger med stillingskoden Renholder i kommunal sektor. Det utgjør 13 001 ansatte og 9 049 årsverk. Av disse er 13 088 kvinner og 1 381 menn. Stillingsstørrelsen er litt ulik etter alder, men ligger fra 57 % til 64 % - de fleste på 64 %. Turnover for renholdere ligger noe over gjennomsnittet for ansatte i kommunal sektor samlet.

KS har satt i gang et eget FoU-prosjekt med tittelen: "*Sosial dumping ved anskaffelser i kommunesektoren – omfang og tiltak*", for å få bedre oversikt over temaet. Følgende problemstillinger skal utredes i prosjektet:

- Hva legges i begrepet sosial dumping? En redegjørelse av begrepet og ulike instansers ansvar knyttet til virkemidler for å hindre sosial dumping.
- I hvilken grad skjer sosial dumping ved anskaffelser/innkjøp av tjenester i kommunal sektor?

- Hvordan følger kommunesektoren opp lov- og regelverk ved anskaffelser for å hindre sosial dumping hos leverandører og underleverandører?
- Hva ansees eventuelt som problematisk fra kommunesektorens side i deres oppfølging av leverandører og underleverandører?
- Hvilke tiltak vil være de viktigste for å hindre sosial dumping ved anskaffelser/innkjøp av tjenester i den enkelte kommune/fylkeskommune/kommunale bedrift?

Prosjektet startet opp primo mars. Det skal avsluttes i desember i år, og KS planlegger utvikling av en veileder på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget fra FoU-prosjektet. KS vil gjennom prosjektet få et bedre kunnskapsgrunnlag om risiko for, og eventuelt omfang av sosial dumping ved anskaffelse av renholdstjenester i kommunal sektor.

3. Dokumentasjon

KS stiller spørsmål ved om dokumentasjonskravet i allmenngjøringsloven § 5 er oppfylt. Dokumentasjonen består i hovedsak av en uttalelse fra Arbeidstilsynet og et notat fra forskningsstiftelsen Fafo. Det fremkommer ikke hvem som har bestilt Fafo notatet det er vist til, og hvorfor det er bestilt.

Det følger av Soria Moria II at Regjeringen vil rette særlige tiltak mot bransjer som er spesielt utsatt for useriøsitet, sosial dumping og utstøtings- og arbeidsmiljøproblemer, gjennom treparts bransjeprogrammer.

Renholdsbransjen er et pilotprosjekt for utviklingen av treparts bransjeprogrammer. Som ledd i trepartsprogrammet i renholdsbransjen har Fafo på oppdrag fra Arbeidsdepartementet igangsatt et utredningsprosjekt som skal gi et best mulig kunnskapsgrunnlag for den videre utformingen av bransjeprogrammet for renhold. Formålet med prosjektet er å få et mest mulig operativt kunnskapsgrunnlag for trepartssamarbeidet mot useriøsitet i renholdsbransjen.

Arbeidsdepartementet har også gitt Fafo i oppdrag å evaluere regjeringens to handlingsplaner mot sosial dumping. Ett av punktene i handlingsplan 2 er "Effektivisering av allmenngjøringsordningen". Regjeringen vil utrede hvordan allmenngjøringsordningen kan forbedres slik at den kan bli et mest mulig effektivt virkemiddel også for nye bransjer.

Etter KSs oppfatning vil det være hensiktsmessig å avvente allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter til resultatene av disse undersøkelsene foreligger.

4. Forholdet mellom allmenngjøring og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter

Det følger av forarbeidene til lov om offentlige anskaffelser § 11 a, at dersom området dekkes av en allmenngjøringsforskrift, er det denne forskriftens minimumskrav til lønns- og arbeidsvilkår som vil være gjeldende. Denne forrangsbestemmelsen er foreslått tatt inn i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 5 som nytt andre ledd, med følgende tekst: *"På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal oppdragsgiver stille krav om lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med gjeldende forskrifter om allmenngjøring"* Og nytt tredje ledd i § 5 er foreslått slik: *"På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal oppdragsgiver stille krav om lønns- og arbeidsvilkår i henhold til bestemmelsene om arbeidstid, lønn og dekning av reise, kost og losji i gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransjen."*

Ved å ta forrangsbestemmelsen inn som forskriftstekst vil det klargjøres noe rundt hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal legges til grunn på områder hvor det foreligger flere landsomfattende tariffavtaler for private renholdsbedrifter.

KS viser for øvrig til sin høringsuttalelse til forslag til endringer i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

5. Virkeområde

I følge forskriftsutkastet § 2 skal forskriften gjelde for "private renholdsbedrifter". I høringsnotatet sies det at renholdere som er ansatt i bedrifter med annen næringskode enn renhold og offentlige virksomheter, kommuner mv. som utfører renhold i egen regi faller utenfor forskriftens virkeområde. KS forstår dette som at det er renholdsbedrifter med næringskode 81.2 Rengjøringsvirksomhet som faller innenfor forskriftens virkeområde. Næringskodene skiller imidlertid ikke på hvorvidt rengjøringsvirksomheten foregår i privat eller offentlig/kommunal regi. Avgrensning med næringskode vil innebære at kommunale virksomheter som er registrert som renholdsvirksomhet (renhold i kommunal regi) omfattes av forskriften. KS mener derfor at forarbeidene må presiseres nærmere, slik at det blir klart at allmenngjøringen kun omfatter private virksomheter.

Med vennlig hilsen

KS – Kommunesektorens interesse – og arbeidsgiverorganisasjon

Sigrun Vågeng
Administrerende direktør

Per Kristian Sundnes
Områdedirektør Arbeidsliv